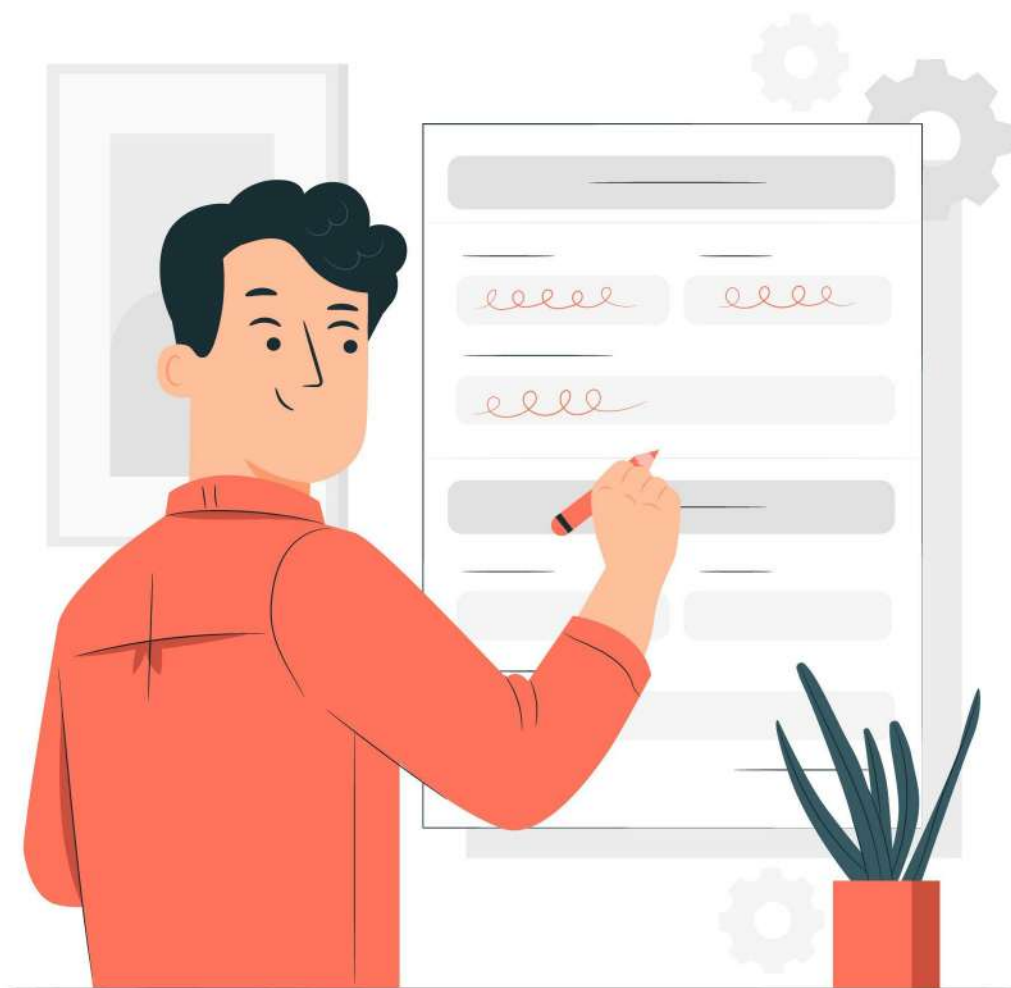

Mit hæfte om sproglige virkemidler

Mit navn: _____

Klasse: _____

Hvad er sproglige virkemidler?

Sproglige virkemidler er nogle ting en forfatter bruger til at gøre teksten mere interessant eller til at fremhæve noget bestemt.

Eksempler på sproglige virkemidler

Der findes en lang række af forskellige sproglige virkemidler, og her er eksempler på dem, som der vil blive arbejdet med i hæftet.

Overdrivelser

En overdrivelse betyder, at man forsøger at gøre noget større, bedre eller dårligere end det egentlig er. Det kan være for at gøre noget humoristisk, dramatisk eller for at forstærke noget.

Handlingen:

Anders spiste en fisk.

Overdrivelsen:

Anders spiste en fisk på størrelse med en abe.

Handlingen:

Det regner lidt udenfor.

Overdrivelsen:

Det regnede lige så meget som i Amazonas Regnskov.

Overdriv sætningerne

Læs sætningerne. Skriv dem om på næste side, hvor du gør brug af overdrivelse.

1. Manden gik en lang tur.

2. De var gode venner.

3. Det var et pænt fuglehus.

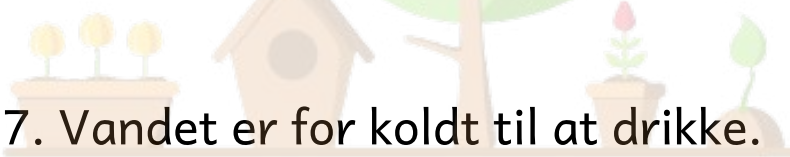
4. Jakob var træt i dag.

5. De hygger sig med kaffe og kage.

6. Han har fået 45 minutter før fri i dag.

7. Vandet er for koldt til at drikke.

Overdriv sætningerne

Skriv sætningerne om, så du gør brug af overdrivelse.

1. _____

2. _____

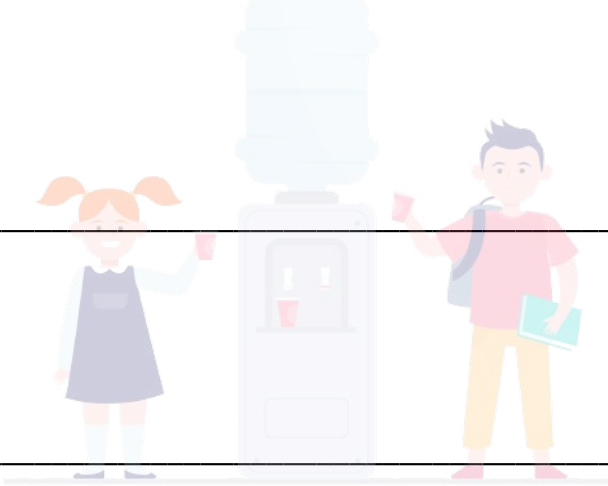
3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

Gentagelser

Gentagelser bruges til at forstærke et budskab, så det virkelig kan ses, at en person mener noget. Det gøres ved at gentage det samme ord flere gange efter hinanden.

Eksempler på gentagelser

Du kan godt glemme alt - alt om det.

Det er gik rigtig, rigtig, rigtig godt!

Den er stor. Kæmpe. Enorm. Stor!

Gentagelser

Skriv en sætning ved hjælp af gentagelser med fokus på...

.... at han altid kommer for sent.

.... at solen skinner.

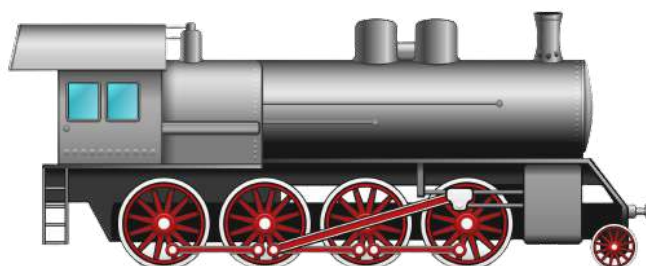

.... at pige er sød.

Metaforer

En metafor er et udtryk, som ikke skal forstås bogstaveligt, men du skal læse "mellem linjerne".

"Du skal blive bedre til at lave dine lektier, ellers kører toget uden dig."

Her bruges toget som en metafor for, at du når ikke toget eller det du skal, hvis du ikke laver dine lektier.

Læs og forstå om metaforer

Sæt kryds ved det rigtige svar eller skriv svaret på linjen.

Hvad er en metafor?

- en tekst   et udtryk   en talemåde

Hvad en metafor med dine ord?

Hvorfor bruges en metaforer?

- bedre forståelse   lyder mere interessant

- skaber overblik

Sammenligninger

Sammenligninger kan forveksles med metaforer.
Men der er en meget nem måde at kende forskel på
disse sproglige virkemidler.

Her sammenlignes en person eller en
genstand med noget. Det kan fx være:
"Du er smuk **som** solen i dag." Her
sammenlignes personen med solen.

Det havde været en metafor, hvis der havde stået:
"Du er en solstråle i dag." Ordet "som" hjælper med
at kende forskellen.

Læs og forstå om sammenligninger

Sæt kryds ved det rigtige svar eller skriv svaret på linjen.

Hvad er en sammenligning?

Hvilket ord hjælper med at kende forskellen på en sammenligning og en metafor?

som

der

her

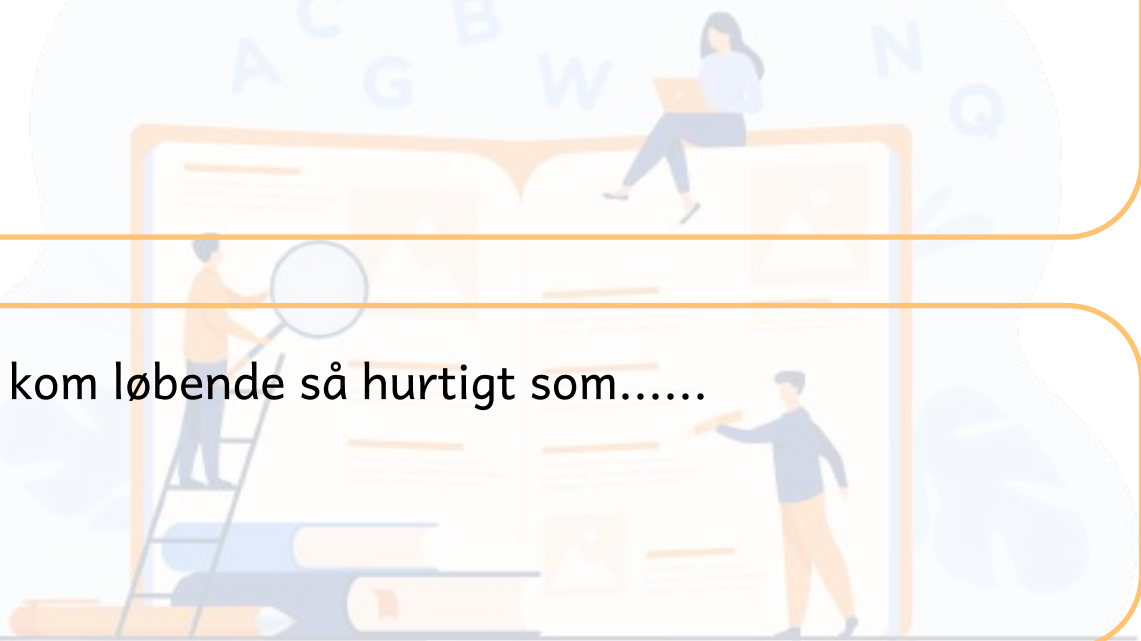
Sammenligninger

Skriv sætningerne færdige

Huset er stort som.....

Hun gik ned ad trappen men faldt som.....

Han kom løbende så hurtigt som.....

Ordsprog

Et ordsprog er en fast sproglig vending. Ordsprog er nogle ældre sætninger, som er gået fra mund til mund, og som stadig bliver brugt i tekster.

Ordsproget

At være en sløv padde.

Betydning

At være doven.

Ordsproget

At træde i spinaten.

Betydning

At gøre noget dumt.

Ordsproget

Ingen ko på isen.

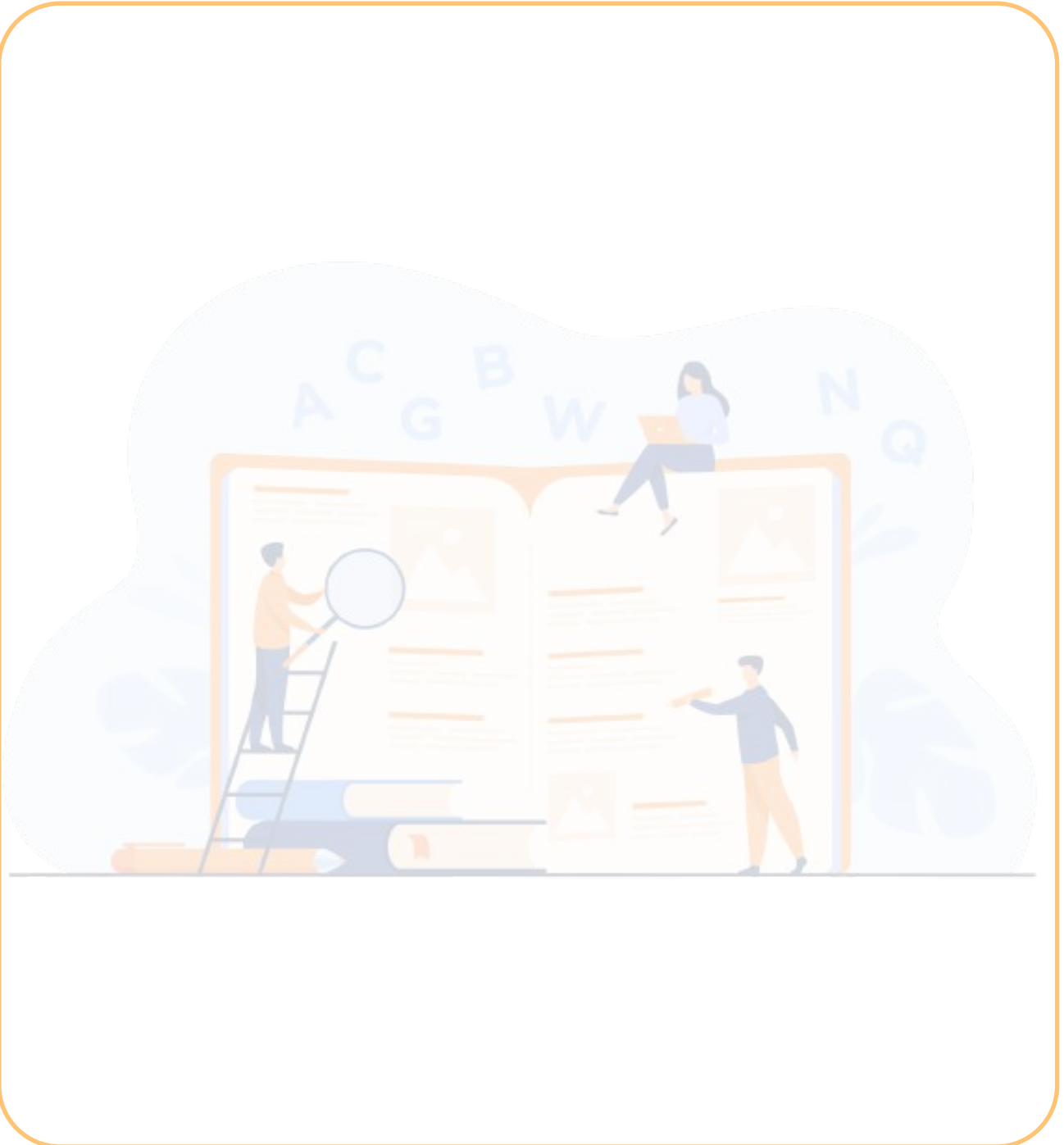

Betydning

Ingen fare på færde.

Find ordsprog

Hvilke ordsprog kender du? Skriv dem i boksen.
Spørg dine forældre eller klassekammerater, om de kender nogle, og se hvor mange du kan få skrevet ned!

Symbolik

Symboler er ting, som har en symbolsk betydning. Hvis der er meget fokus på fx blomster i en historie, kan blomsterne være et symbol på noget i historien - måske skønhed, det naturlige eller noget tredje.

Eksempler på symboler

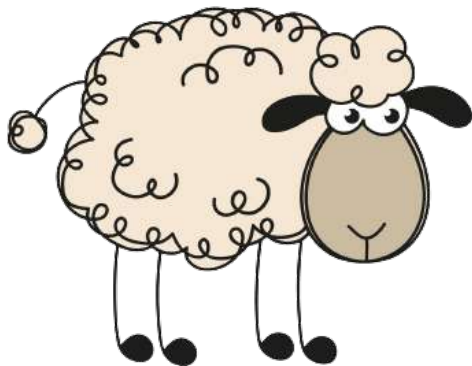
solskin = glæde

rød rose = kærlighed

torden = fare på færde

forår = ungdom

et får = hjælpeløs

Ironi

Ironi bruges som et humoristisk virkemiddel. Her siges det modsatte af, hvad der egentlig menes.

Eksempler på ironi

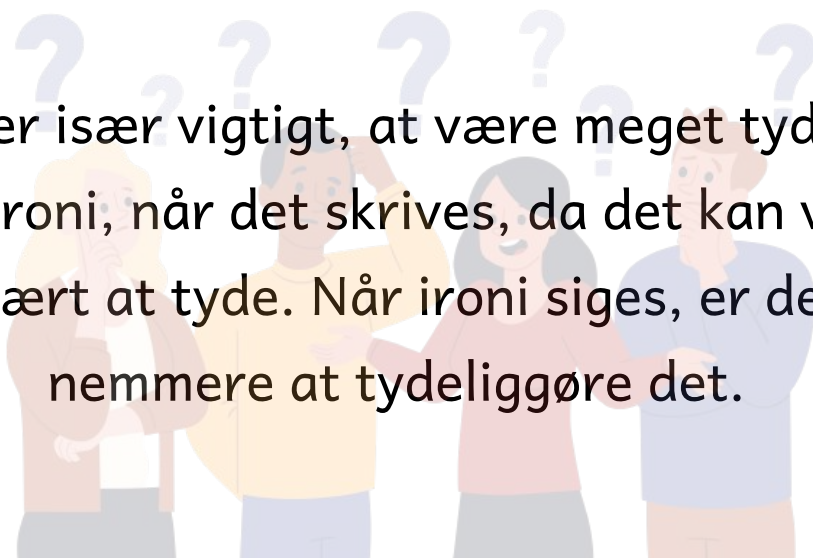
Det er virkelig også bare klogt tænkt!

= Det er virkelig en dum tanke.

Hold da op et godt vejr i dag.

= Vejret er forfærdeligt i dag.

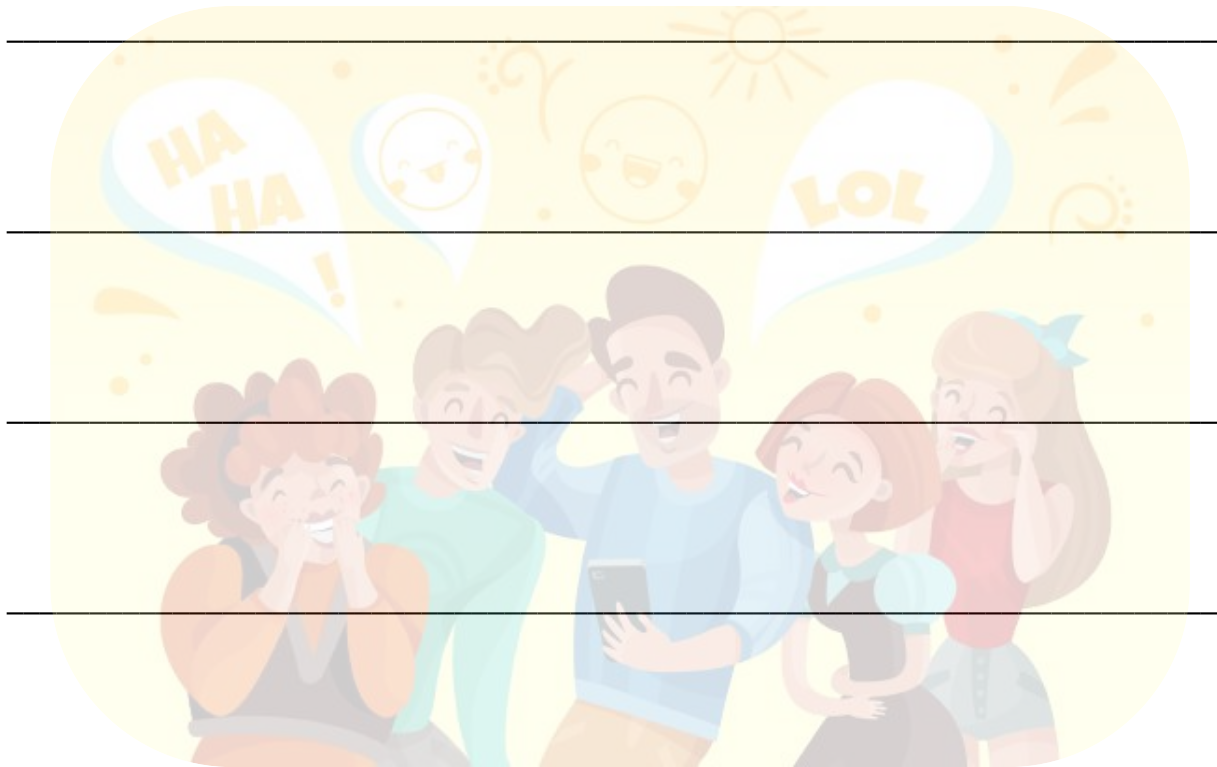
Det er især vigtigt, at være meget tydelig med ironi, når det skrives, da det kan være svært at tyde. Når ironi siges, er det nemmere at tydeliggøre det.

Skriv en lille historie med ironi

Skriv en lille historie, hvor du gør brug af ironi. Brug eksemplerne fra forrige side, hvis du bliver i tvivl.

Rim

Rim er en måde at lege med sproget og få fokus på bestemte ord. Det giver også et rytme i teksten. Der findes flere forskellige måder at rime på.

Enderim

Krydsrim: abab

Der går en **and**,
så jeg løber **hen**
og henter en **spand**
til min kære **ven**.

Parrim: aabb

Der går en **and**,
jeg henter en **spand**,
så løber jeg **hen**
til min kære **ven**.

Omsluttende rim: abba

Der går en **and**,
så jeg løber **hen**
til min kære **ven**
og henter en **spand**.

Opgave med enderim

Lav et rim til hver af de forskellige enderim på 4 sætninger. Krydsrim, parrim, og omsluttende rim.

Krydsrim

Parrim

Omsluttende rim

Rim

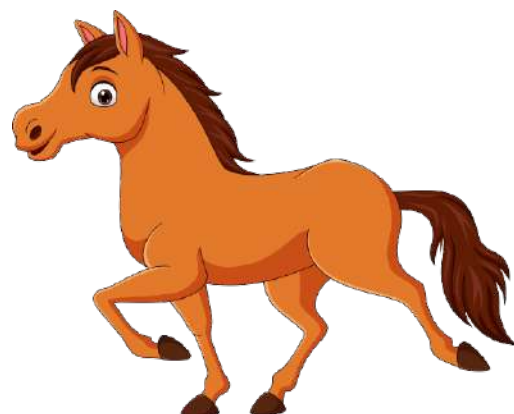
Indrim: Ord som rimer inde i verset

Hun så, at **anden** hentede **spanden**.

Gik jeg en **tur** efter en **lur**.

Bogstavrim: Flere ord med samme forbogstav.

Hesten **h**oppede **h**urtigt **h**en af **h**ovedvejen.

Stavelsesrim: Når 2 ord rimer på den sidste stavelse (ikke hele ordet).

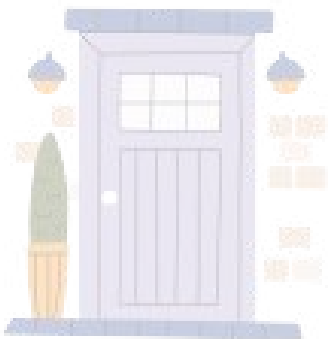
kap**er**er og realis**er**er

hoved**vej** og super**sej**

Opgave

Lav et indrim, et bogstavrim og et stavelsesrim.

Indrim

Bogstavrim

Stavelsesrim

